

Universitätsbibliothek Wuppertal

Pvb. Virgilio Maronis Bucolicorum Eclogæ X, Georgicorum Libri III, Æneidos Libri XII

Vergilius Maro, Publius

Genevæ, M.DC.XXXVI.

A foca grammatico urbis Romæ, versibus edita.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-548)

PVB. VIRGILII MARONIS VITA, A

Foca Grammatico vrbis Roma, versibus edita.

P R Æ F A T I O.

Vetustatis memoranda custos

Regios actus simul, & fugaces

Temporum cursus docilis referre

Aurea Clio:

Tu nihil magnum finis interire,

Nil mori clarum pateris, & seruans

Posteris prisca monumenta sacri

Condita libris.

Sola fucatus variare dictis

Paginas nescis: sed aperta quicquid

Veritas prodit, recinis per animum

Simplice lingua.

Tu senescentes titulos laborum

Flore durantis reparas iuuentas,

Militat Virtus tibi, te notante

Crimina pallent.

Tu fori turbas, strepitusque litis

Effugis dulci moderata cantu.

Nec retardari pateris loquelas

Compede metri.

Hic siue dictis, retegenda vita est

Vatis Hetrusci, modo qui perenne

Romula voci decus adrogauit

Carmine sacro.

MÆONII Specimen vatis veneranda Maronem

Mantua Romula generauit summa lingua,

Quis secunda tuos toleraret: Grecia fastus?

Quis tantum eloqui potuisset ferre tumorem,

Æmula Virgilium tellus nisi Tusca dedisset?

Huc genitor figulus Maro nomine, cultor agelli,

Vi referunt alij, tenui mercede locatus,

Sed plures figulum. Quis non miracula rerum

Hac stupeat: Diues partus de paupere vena,

Enituit: figuli suboles noua carmina finxit.

Mater Polla fuit Magy non infima proles.

Quem focerum probitas fecit iam clara Maroni.

Hac cum maturo premeretur pondere ventris,

Ut solet in somnis animus ventura repingens

Anxius, & vigili presumere gaudia curas

Phæbei memoris ramum sudisse putauit.

O sopor iudicium veri nil certius unquam

Cornea porta tulit, facta est interprete lauro

VIRGILII VITA.

Certa parens, onerique sui cognouerat artem.
 Consule Pompeio vitalibus editus auris,
 Et Crasso, tetigit terram: quo tempore Chelas
 Iam mitis Phæcton post Virginis ora receptus.
 Infantem vagisse negant: nam fronte serena
 Conspexit mundum, cui comoda tanta ferebat.
 Ipse puerperis adrisit laetior orbis:
 Terra ministravit flores, & munere verno
 Herbida suppositis puero fulmenta virescens.
 Præterea, si vera fides (Sed vera probatur)
 Lata cohors apium subito per rura, iacentis
 Labra fanis texit, dulces fusura loquelas.
 Hoc quondam in sacro tantum mirata Platone
 Indicium lingue memorat, famosa vetustas.
 Sed Natura parens properans extollere Romam,
 Et Latio dedit hoc, ne quid concederet uni.
 Insuper his, Genitor, nati dum fata requirit,
 Populeam sterili virgam mandauit arena:
 Tempore qua nutrita breui dum crescit, in omne
 Altior emicuit cunctis, quas auxerat, ætas.
 Hæc propter placuit puerum committere Musis,
 Et monstrare viam victuræ in secula fama.
 Tum Ballista rudem lingua titubante recepit,
 Instituit primum: quem nox armabat, in umbris
 Grassari solitum. Crimen doctrina tegebat.
 Mox patefacta viri pressa est audacia saxi.
 Incidit titulum iuuenis, quo pignora vatis
 Edidit, auspiciis suffecit pœna Magistri.
 Monte sub hoc lapidum tegitur Ballista sepultus.
 Nocte die tutum carpe viator iter.
 Nos tamen hoc breuius, si fas simulare Maronem,
 Ballistam sua pœna regit, via tuta per auras.
 Hic Ballista iacet: certo pede perge viator.
 Carcere montoso clausus Ballista tenetur,
 Secuti fraudis pergite nocte viri.
 Quid trepidas tandem gressu pauitante viator?
 Nocturnum furem saxeus imber habet.
 Ballistæ vitam rapuit lapis, ipse sepulchrum
 Intulit, umbra nocens pendula saxa tremat.
 Crimina latronis dignissima pœna coercet.
 Duritiam mentis damnat ubique lapis.
 Hinc culticis tenui prælusit funera versu.
 Parue culex, pecorum custos, tibi tale merenti
 Funeris officium vitæ pro munere reddit.
 Tum tibi Sironem, Maro, contulit ipsa magistrum
 Roma potens, proceresque suos tibi iunxit amicos.
 Pollio, Mecœnas, Varium, Cornelius ardent.

Et sibi

A FOCA GRAMMAT. V 29

Et sibi quisque rapit per te victurus in ævum.
 Musa refer, qua causa fuit componere libros.
 Sumpserat Augustus rerum moderamina princeps,
 Iam necis ultor erat patria: iam cede priorum
 Perfusos acies legitur visura Philippos.
 Cassius hic Magni vindex, & Brutus in armis
 Intereunt. victor nondum contentus opimis
 Emeritas belli spoliis ditasse cohortes,
 Proscripsit misera florentia rura Cremona,
 Totâque militibus pretium concessa laborum
 Præda fuit. violenta manus bacchata per agros
 Non flatus, non tela Iouis, non spumens amnis,
 Non imbres rapidi, quantum manus impia vastat.
 Mantua tu coniuncta loco, sociata periculis,
 Non tamen ob meritum miseram vicinia fecit.
 Iam Marco pulsus erat, sed viribus obitus ibat
 Fretus amicorum clypeo: cum pane nefando
 Ense perit. quid dextra furis? quid viscera Roma
 Sacrilego mucrone petis? tua bella tacebit
 Posteritas, ipsâque ducem, nisi Mantua dicat.
 Non tulit hanc rabiem doctissima turba potentum.
 Itur ad auctorem rerum. quid Martius horror
 Egerit, ostendunt: quid tunc miseranda tulisset.
 Caesaris hic placido nutu repetuntur agelli.
 His auctus meritis cum digna rependere vellet,
 Inuenit earmen, quo munera vincere posset.
 Prædia dat Caesar, quorum brevis usu habendi:
 Oblit hic laudes, quas secula nulla filescant.
 Pastores cecinit primos, hoc carmine Consul
 Pollio laudatur ter se reuocantibus annis
 Composito. post hæc ruris præcepta colendi
 Quattuor exposuit libris, & commoda terra
 Edocuit geminis, anno minus, omnia lustris.
 Inde cothurnato Teucrorum prælia versu
 Et Rutulim tonuit, bisseua volumina sacrum
 Formauit donata Dnci, trieteride quarta.
 Sed loca, que vulgi memorauit tradita fama,
 Equoris, & terra, statuit percurrere Vates,
 Certius vt libris oculo dictante notaret.
 Pergitur: vt Calabros tetigit, liuore nocenti
 Paucarum, vehemens luxauit corpora morbus.
 Hic ubi languores, & fata minantia sensit.

* * *

Cetera desiderantur in Manuscrip.